

مهدی پاشازاده

بازیکن اسبق تیم ملی فوتبال

باید نقاط ضعف را سریع تر برطرف کرد

تیم ملی فوتبال ایران در آستانه رقابت‌های جام جهانی با چالش‌های فنی متعددی مواجه است که مهم‌ترین آنها در خط دفاعی نمود پیدا می‌کند. ناهماهنگی میان مدافعان، فقدان انسجام تاکتیکی و اشتباهات فردی، از جمله عواملی هستند که باعث می‌شوند تیم به‌راحتی موقعیت‌های گلزنی در اختیار رقبا قرار دهد. این مسأله زمانی نگران‌کننده‌تر می‌شود که بدانیم بخش قابل توجهی از مدافعان فعلی، از آمادگی مسابقه‌ای کافی برخوردار نیستند؛ موضوعی که تا حد زیادی به تعطیلی یا وقفه در رقابت‌های لیگ برتر بازمی‌گردد. بازیکنی که در شرایط بازی قرار ندارد، به‌طور طبیعی از ریتم و تمرکز لازم برای حضور در سطح بین‌المللی فاصله می‌گیرد.

از سوی دیگر، افزایش میانگین سنی تیم ملی نیز به یکی از دغدغه‌های جدی کادر فنی تبدیل شده است. اگرچه تجربه می‌تواند یک مزیت مهم باشد، اما در فوتبال مدرن، آمادگی بدنی و سرعت عمل نقش تعیین‌کننده‌تری دارند. مقایسه عملکرد بازیکنان بالای ۳۰ سال با بازیکنان جوان تر نشان می‌دهد که افت فیزیکی، در بسبب‌اری از موارد، بر کارایی کلی تیم تأثیر منفی می‌گذارد. تجربه‌هایی مانند حضور موفق بازیکنی چون نادر محمدخانی در جام جهانی ۱۹۹۸، بیشتر استثنای هستند تا یک الگوی قابل‌تعمیم.

ریشه بخشی از مشکلات فعلی را باید در ساختار فوتبال پایه جست‌وجو کرد. ضعف در آموزش‌های بنیادی، تجاری شدن مدارس فوتبال و کاهش انگیزه‌های توسعه‌محور، موجب شده‌اند تا بازیکنان درک درستی از وظایف پستی و اصول تاکتیکی نداشته باشند. در این میان، کمبود مدافعان میانی باکیفیت به‌وضوح احساس می‌شود؛ مسأله‌ای که طی سال‌های اخیر به دلیل نگاه نتیجه‌گرایانه در لیگ برتر تشدید شده است. مربیان باشگاهی ترجیح می‌دهند از بازیکنان با تجربه استفاده کنند و همین موضوع، فرصت رشد را از استعداد‌های جوان سلب کرده است.

در مقابل، تیم ملی در فاز هجومی از وضعیت بهتری برخوردار است. حضور مهاجمان باتجربه و کارآمد، نقطه قوتی برای تیم محسوب می‌شود و در خط میانی نیز شرایط نسبتاً متعادل است. نبود یک هافبک توانمند در حمل توپ و انتقال سریع از دفاع به حمله، به‌عنوان یک خلأ تاکتیکی مطرح است.

در مجموع، اگرچه تیم ملی از نظر تهاجمی ظرفیت‌های قابل‌قبولی دارد، اما برای موفقیت در سطح جام جهانی نیازمند بازسازی جدی در ساختار دفاعی، جوان‌گرایی هدفمند و اصلاح روند‌های آموزشی در فوتبال پایه است. بدون این اصلاحات، رقابت با تیم‌های سطح اول جهان با ریسک بالایی همراه خواهد بود.

نقل قول

حمید درخشان، مربی اسبق تیم ملی در گفت‌وگو با «ایران»؛

از تصمیم‌های

سرمرنی حمایت کنیم

پریسا غفاری / پیشکسوت فوتبال ایران در آستانه آغاز جام جهانی ۲۰۲۶ معتقد است: «شرایط تیم ما با رقابت‌ها متفاوت است. صعود کردن نیازمند استراتژی و برنامه‌ریزی دقیق است و با توجه به مشکلاتی که تیم ملی با آن دست‌وپنجه نرم می‌کند، اگر در جام جهانی نتیجه بگیریم، بچه‌ها کار بزرگی انجام داده‌اند.»

حمید درخشان درباره وضعیت شاگردان امیر قلعه‌نویی برای حضور در بزرگ‌ترین رویداد فوتبال جهان می‌گوید: «امیدوارم کسب مکزیک، اردویی باکیفیت و مفید باشد؛ تیم ما باید تا اعضا به شرایط ایده‌آل برسد.»

جام جهانی تورنمنتی دشوار است که بهترین‌های جهان در آن حضور دارند و اینکه صرفاً با ذهنیت صعود، گمان کنیم به مرحله دوم خواهیم رسید، اشتباه است. باید واقع‌بین بود، چرا که شرایط ما بسیار متفاوت است.»

او در ادامه به شانص موفقیت تیم ملی در دیدار با بلژیک، مصر و نیوزیلند نیز اشاره می‌کند: «نیمی که هنوز مشکل ویزا دارد، چگونه می‌تواند فقط بر کار فنی تیمی تمرکز کند؟ از سوی دیگر، بازی‌های درون تیمی در دیدار مقابل گامبیا، نماینده فوتبال‌های سنتش توانایی‌ها نبود و بیشتر در جهت هماهنگی بازیکنان و مرور تاکتیک‌ها برگزار شد. تیمی که در رده ۱۱۶ جهان قرار دارد، فشار چندانی به ما وارد نکرد تا نقاط ضعف‌مان نمایان شود. بنابراین تنها راهکار کادر فنی، انجام آنالیز دقیق از تیم‌های هم‌گروه است تا بتوانیم نقاط قوت آنها را مهار کرده و از ضعف‌هایشان بهره ببریم. تیمی که به دنبال موفقیت در چنین رویداد بزرگی است، باید از استراتژی قدرتمندی برخوردار باشد. امیدوارم بازیکنان نیز نهایت تلاش خود را برای ارائه نمایشی قابل قبول به کار بگیرند.»

درخشان درباره ترکیب ایده‌آل تیم ملی نیز می‌گوید: «امیر قلعه‌نویی سرمرنی تیم ملی است و بهترین فرد برای تصمیم‌گیری درباره انتخاب بازیکنان محسوب می‌شود؛ تصمیمی که باید به آن احترام گذاشت. شاید انتقادات زیادی نسبت به دعوت برخی بازیکنان وجود داشته باشد، اما این سرمرنی است که بر اساس اهداف خود، تصمیم نهایی را می‌گیرد. امیدوارم بازیکنان منتخب نیز به بهترین شکل در مسیر موفقیت تیم گام بردارند. باید با اظهارنظرهای متعدد، تمرکز کادر فنی و بازیکنان را بر هم نزنیم. در عین حال، بازیکنانی که از فهرست خط می‌خورند باید این واقعیت فوتبال را بپذیرند و برای آینده‌ای بهتر، تلاش بیشتری کنند تا از رقبا پیشی بگیرند. زندگی همواره میدان رقابت و مبارزه است.»

«ایران» وضعیت فنی تیم ملی فوتبال در آستانه شروع بازی‌های جام جهانی ۲۰۲۶ را بررسی می‌کند

فهرست نهایی بر پایه یک تصمیم استراتژیک

از جلو، انسجام تیمی را کاهش می‌دهد. در چنین وضعیتی، انتخاب بازیکن دیگر صرفاً بر مبنای کیفیت فردی انجام نمی‌شود، بلکه میزان انطباق با نقش‌های چندانگانه و توانایی اجرای وظایف ترکیبی به عامل تعیین‌کننده تبدیل شده است.

در فاز دفاعی، یکی از مهم‌ترین دغدغه‌ها به نحوه بازگشت تیم پس از دست دادن توپ امیر قلعه‌نویی در شرایط ناگزیر به جمع‌بندی نهایی شده که تیم ملی در ماه‌های گذشته هنوز به یک الگوی کاملاً تثبیت‌شده تاکتیکی نرسیده و این موضوع، مستقیماً بر سرنوشت بازیکنان حاضر در فهرست اولیه سایه انداخته است. نوسان میان آرایش‌هایی مانند ۱-۲-۲-۴-۳ و ۳-۳-۲ نشان داده که تیم در هردو ساختار، بخشی از کارکرد ایده‌آل خود را از دست می‌دهد؛ در یک حالت، اتصال خطوط و خلق موقعیت، وابسته به یک بازی‌ساز مرکزی می‌شود و در حالت دیگر، فاصله خطوط و ضعف در پرسینگ ضعف هستند، بیش از سایرین در معرض

جلال چراغپور، مربی اسبق تیم ملی فوتبال در گفت‌وگو با «ایران»:

بازی با نیوزیلند حکم «جعبه سیاه» دارد

گلر، محسن داوودی

مهری رنجبر / در آستانه رقابت‌های جام جهانی، تیم ملی فوتبال ایران

با مجموعه‌ای از ابهامات و چالش‌ها روبه‌روست؛ از انتخاب ترکیب نهایی و ایجاد هماهنگی تاکتیکی گرفته تا رویارویی با حریفانی که از نظر سبک بازی و سطح کیفی، شرایط متفاوت و بالاتری دارند. در چنین فضایی، ارزیابی دقیق وضعیت تیم بیش از هزرتان دیگری

ارزیابی شما از دیدار تدارکاتی تیم ملی فوتبال مقابل گامبیا و پیروزی ۳بر۲ چیست؟

نمایشی که بازیکنان ارائه دادند قابل قبول بود. به نظر می‌رسد ترکیب تیم از هماهنگی نسبی برخوردار بود و هارمونی مناسبی میان خطوط مختلف دیده می‌شد. از نظر نتیجه نیز، چه در تعداد گل‌ها و چه در خلق موقعیت‌های گلزنی، عملکرد تیم رضایت‌بخش ارزیابی می‌شود.

آیا می‌توان گفت در این بازی، عیار واقعی تیم ملی برای حضور در جام جهانی مشخص شد؟

فوتبال ورزشی غیرقابل پیش‌بینی است و هر مسابقه شرایط خاص خود را دارد. ممکن است دو تیم در یک دیدار به نتیجه‌ای مانند ۲ برصفر برسند، اما اگر همان بازی به‌دلیل عواملی مثل قطع برق یا بازندگی متوقف شود و ۲۴ ساعت بعد ادامه یابد، نتیجه‌ای کاملاً متفاوت رقم بخورد. حتی در یک‌های معتبری مانند لیگ برتر انگلیس نیز می‌بینیم تیمی ۱بر۱ مساوی و ۱۱ باخت دارد؛ این نشان‌دهنده ماهیت غیرقابل پیش‌بینی فوتبال است. عوامل متعددی خارج از کنترل، مانند قضاوت داور، محل دقیق ارسال یک کرنر، زمان بندی یک ضربه سر یا جای‌گیری دروازه‌بان، می‌توانند نتیجه را تعیین کنند؛ اتفاقاتی که شاید هرگز تکرار نشوند. درباره تیم ملی ایران نیز همین شرایط صدق می‌کند و نمی‌توان تنها بر اساس یک بازی، قضاوت نهایی داشت.

تا چه اندازه برگزاری بازی‌های تدارکاتی با تیم‌های هم‌سبک رفق‌ها اهمیت دارد؟

در فوتبال روز دنیا، بسیاری از تیم‌ها تلاش می‌کنند پیش از رقابت‌های مهم، با حریفانی بازی کنند که از نظر سبک بازی به رقبا اصلی‌شان شباهت دارند. سبک بازی تیم‌ها نیز تحت تأثیر عواملی مانند شرایط آب‌وهوایی، ویژگی‌های منطقه‌ای، فیزیک بازیکنان و حتی سلیقه هواداران شکل می‌گیرد. تیم ملی ایران در حالی مقابل گامبیا به میدان رفت که این تیم از نظر سبک بازی شباهت چندانی به رقبا پیش‌رو، مانند بلژیک یا بازیکنانی چون لوکاگو و دی‌بروینه، با حتی تیم‌هایی مانند مصر و نیوزیلند ندارد. البته این انتقاد تا حدی وارد است، اما باید در نظر داشت که همین گزینه در دسترس بوده است. بنابراین، نمی‌توان

خط خوردن قرار می‌گیرند، زیرا در سطح جام جهانی، کوچک‌ترین ناهماهنگی در این بخش می‌تواند به بهای از دست رفتن نتیجه تمام شود.

در خط میانی، اگرچه از نظر تعداد گزینه‌ها کمبودی وجود ندارد، اما مسأله اصلی به هم‌پوشانی ویژگی‌ها بازمی‌گردد؛ جایی که تعدد هافبک‌های با تمایل به بازی‌سازی از عقب، در غیاب یک بازیکن با توانایی بالای پوشش فضا، دوندگی مستمر و ایفای نقش باکس توپاکس، توازن تیم را بر هم زده است. در چنین شرایطی، احتمال کنار گذاشته شدن بازیکنانی که صرفاً در یک بعد از بازی برتری دارند افزایش می‌یابد، زیرا نیاز تیم بیش از هر زمان دیگری به بازیکنانی است که بتوانند چند فاز مختلف بازی نقش‌آفرینی کنند و پیوند میان دفاع و حمله را به شکلی پویا برقرار سازند. در فاز تهاجمی نیز وابستگی تیم به خلاقیت‌های فردی همچنان مشهود است و این مسأله در

سطح رقابت‌های جام جهانی، یک ریسک جدی تلقی می‌شود. از این رو، معیار انتخاب مهاجمان و وینگرها به ناچار فراتر از آمارهای فردی خواهد رفت و عواملی چون میزان مشارکت در پرس اولیه، تحرک بدون توپ و توانایی بازگشت به بازی، اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. بازیکنانی که صرفاً در یک‌سوم هجومی زمین تأثیرگذارند اما در سایر فازها نقش کم‌رنگی دارند، ممکن است جای خود را به نفراتی بدهند که کارکردی متعادل‌تر و چندوجهی‌تر ارائه می‌دهند.

در کنار تمامی این نکات فنی، مسأله صدور روادید به‌عنوان یک عامل بیرونی، معادلات کادر فنی را پیچیده‌تر از قبل کرده است؛ عاملی که می‌تواند حتی ترکیب‌های از پیش طراحی شده را دستخوش تغییر و سرمربی را وادار کند در انتخاب‌های خود سناریوهای جایگزین متعددی را در نظر بگیرد. در چنین فضایی، ارزش بازیکنان چندپسته بیش از پیش نمایان

صورت می‌گیرد.

برای مثال وقتی مدرس ۷۷ ساله همچنان با

طبیعی است که خروجی این سیستم نیز

متناسب با فوتبال مدرن نخواهد بود. در چنین شرایطی، بازیکنانی که وارد چرخه ملی می‌شوند نیز محصول همان سیستم قدیمی هستند. نتیجه آن، شکل‌گیری تیمی با میانگین سنی بالا و وابسته به نسل گذشته است؛ تیمی که تغییر آن دشوار می‌شود، چرا که اعتماد به ساختارهای جدید شکل نگرفته است.

راهکار برون‌رفت از این وضعیت چیست؟ فوتبال ایران حدود ۲۵ سال است که در یک چرخه تکراری گرفتار شده است؛ از سیستم آموزشی و محتوای درسی گرفته تا خروجی کمیته آموزش. بسیاری از مربیان فعلی، متعلق به نسل فوتبال گذشته‌اند و همان الگوها را بازتولید می‌کنند. در نتیجه، فوتبال ما به‌تدریج ساده‌تر، کم‌کیفیت‌تر و دور از استانداردهای روز دنیا شده است. برای درک این فاصله، کافی است به فوتبال کشورهای پیشرو مانند آلمان، اسپانیا و بوئزه انگلیس نگاه کنیم؛ حتی تیم‌های پایین جدول آنها نیز از نظر ساختاری و کیفی، قابل توجه هستند.

راه‌حل، ایجاد تحول بنیادین در ساختار مدیریت و آموزش فوتبال است؛ از کمیته آموزش گرفته تا سطح مدیریت فدراسیون. حضور نسل جوان، تحصیلکرده و آشنا با فوتبال مدرن، می‌تواند آغازگر این تغییر باشد. هرچند در مقاطع چنین ظرفیت‌هایی وجود داشته، اما به دلایل مختلف کنار گذاشته شده‌اند.

باید در نظر گرفتن همه این شرایط، پیش‌بینی شما از عملکرد تیم ملی در مرحله مقدماتی جام جهانی چیست؟
نظر من به نفع تیم ملی ایران از مرحله مقدماتی صعود خواهد کرد و به جمع ۳۲ تیم پایانی می‌رسد؛ مرحله‌ای که در واقع می‌توان گفت از آنجا جام جهانی «واقعی» آغاز می‌شود. افزایش تعداد تیم‌ها به ۴۸، بیشتر با هدف جهانی‌تر شدن این رقابت‌ها انجام شده است. بنابراین عورت از مرحله مقدماتی، شبیه همان مرحله‌ای است که در گذشته تیم‌ها را به محل برگزاری می‌برند و تازه از آنجا رقابت جدی شروع می‌شد.

باید در نظر گرفتن همه این شرایط، پیش‌بینی شما از عملکرد تیم ملی در مرحله مقدماتی جام جهانی چیست؟
نظر من به نفع تیم ملی ایران از مرحله مقدماتی صعود خواهد کرد و به جمع ۳۲ تیم پایانی می‌رسد؛ مرحله‌ای که در واقع می‌توان گفت از آنجا جام جهانی «واقعی» آغاز می‌شود. افزایش تعداد تیم‌ها به ۴۸، بیشتر با هدف جهانی‌تر شدن این رقابت‌ها انجام شده است. بنابراین عورت از مرحله مقدماتی، شبیه همان مرحله‌ای است که در گذشته تیم‌ها را به محل برگزاری می‌برند و تازه از آنجا رقابت جدی شروع می‌شد.

باید در نظر گرفتن همه این شرایط، پیش‌بینی شما از عملکرد تیم ملی در مرحله مقدماتی جام جهانی چیست؟
نظر من به نفع تیم ملی ایران از مرحله مقدماتی صعود خواهد کرد و به جمع ۳۲ تیم پایانی می‌رسد؛ مرحله‌ای که در واقع می‌توان گفت از آنجا جام جهانی «واقعی» آغاز می‌شود. افزایش تعداد تیم‌ها به ۴۸، بیشتر با هدف جهانی‌تر شدن این رقابت‌ها انجام شده است. بنابراین عورت از مرحله مقدماتی، شبیه همان مرحله‌ای است که در گذشته تیم‌ها را به محل برگزاری می‌برند و تازه از آنجا رقابت جدی شروع می‌شد.

باید در نظر گرفتن همه این شرایط، پیش‌بینی شما از عملکرد تیم ملی در مرحله مقدماتی جام جهانی چیست؟
نظر من به نفع تیم ملی ایران از مرحله مقدماتی صعود خواهد کرد و به جمع ۳۲ تیم پایانی می‌رسد؛ مرحله‌ای که در واقع می‌توان گفت از آنجا جام جهانی «واقعی» آغاز می‌شود. افزایش تعداد تیم‌ها به ۴۸، بیشتر با هدف جهانی‌تر شدن این رقابت‌ها انجام شده است. بنابراین عورت از مرحله مقدماتی، شبیه همان مرحله‌ای است که در گذشته تیم‌ها را به محل برگزاری می‌برند و تازه از آنجا رقابت جدی شروع می‌شد.

باید در نظر گرفتن همه این شرایط، پیش‌بینی شما از عملکرد تیم ملی در مرحله مقدماتی جام جهانی چیست؟
نظر من به نفع تیم ملی ایران از مرحله مقدماتی صعود خواهد کرد و به جمع ۳۲ تیم پایانی می‌رسد؛ مرحله‌ای که در واقع می‌توان گفت از آنجا جام جهانی «واقعی» آغاز می‌شود. افزایش تعداد تیم‌ها به ۴۸، بیشتر با هدف جهانی‌تر شدن این رقابت‌ها انجام شده است. بنابراین عورت از مرحله مقدماتی، شبیه همان مرحله‌ای است که در گذشته تیم‌ها را به محل برگزاری می‌برند و تازه از آنجا رقابت جدی شروع می‌شد.

باید در نظر گرفتن همه این شرایط، پیش‌بینی شما از عملکرد تیم ملی در مرحله مقدماتی جام جهانی چیست؟
نظر من به نفع تیم ملی ایران از مرحله مقدماتی صعود خواهد کرد و به جمع ۳۲ تیم پایانی می‌رسد؛ مرحله‌ای که در واقع می‌توان گفت از آنجا جام جهانی «واقعی» آغاز می‌شود. افزایش تعداد تیم‌ها به ۴۸، بیشتر با هدف جهانی‌تر شدن این رقابت‌ها انجام شده است. بنابراین عورت از مرحله مقدماتی، شبیه همان مرحله‌ای است که در گذشته تیم‌ها را به محل برگزاری می‌برند و تازه از آنجا رقابت جدی شروع می‌شد.

بازیکنی که

شش ماه در فوتبال اروپا نقش مهمی بازی کرده، در مرکز، سبک کلاسیک و

با کیفیتی

ارائه می‌دهد

این تفاوت قابل مقایسه

با بازیکنی

نیست که

در لیگ‌های

سطح پایین‌تر

فعالیت

داشته باشد

مهم‌ترین استراتژی امیرقلعه‌نویی برای

کسب نتیجه در سه بازی مرحله مقدماتی

چه می‌تواند باشد؟

واقعیت این است که فوتبال ما، دست‌کم

روی کاغذ، در سطحی بالاتر از تیم‌هایی مانند

بلژیک قرار نمی‌گیرد؛ هرچند در فوتبال

هیچ چیز قطعی نیست. با این حال، به نظر

می‌رسد در دیدار با قهرمان آفریقا یا چالش‌های

جدید مواجه شویم؛ تیمی که هم از لژیونرهای

متعدد در اروپا بهره‌می‌برد و هم در داخل

کشورش بازیکنان باکیفیتی دارد. این تیم از

نسلی جوان و مدرن برخوردار است؛ پرس

شدید و «های پرس» انجام می‌دهد، در میانه

میدان با حملات سریع و حتی در زمین خود

نیز با زاینس گیری سریع توپ، ضدمحله‌های

خطرناکی شکل می‌دهد. زمان زاینس گیری

توپ در این تیم به حد قابل‌رسیده و گاه در

عرض دو تا سه ثانیه انجام می‌شود.

سخت‌ترین بازی برای ما باشد.

به نظر می‌رسد، حداقل با صعود به

جمع ۳۲ تیم، احتمالاً باید به‌عنوان

تیم سوم امیدوار باشیم و در این میان،

دیدار مقابل نیوزیلند نقش تعیین‌کننده‌ای

خواهد داشت. با این حال، در این نتایج

بازی اول ما برابر نیوزیلند برگزار می‌شود،

شناخت دقیقی از این تیم و نقاط ضعف

آن نداریم و از سوی دیگر، آنها نیز صعود به

مسابقه‌ای انجام نده‌اند؛ بنابراین این

دیدار برای ما حکم «جعبه سیاه» دارد.

حتی اگر موفق به پیروزی شویم، ممکن

است اختلاف گل کم، در سرنوشت صعود

تأثیرگذار باشد. در مجموع، باید پذیرفت که

در برابر تیم‌هایی مانند بلژیک و مصر، روی

کاغذ برتری محسوس‌تری نداریم.

چرا این تغییر نسل در تیم ملی ایران رخ نداده است؟

دلایل این موضوع گسترده و چندلایه است و به ساختار آموزش فوتبال بازمی‌گردد؛ از شیوه تربیت مربی گرفته تا آموزش بازیکنان. مشکل اصلی این است که ما تولید مستمر و به‌روز نداریم. وقتی مربیان جدید با دانش روز تربیت نمی‌شوند و آموزش‌های نیز به‌روزسازی نمی‌شوند